

www.jyu.fi/agecare

Hallitusneuvottelut

Säätytalo

10.5.2023

Ikääntyneiden hoivapalvelut

Teppo Kröger

Jyväskylän yliopisto

Hoivapalvelujen rahoitus

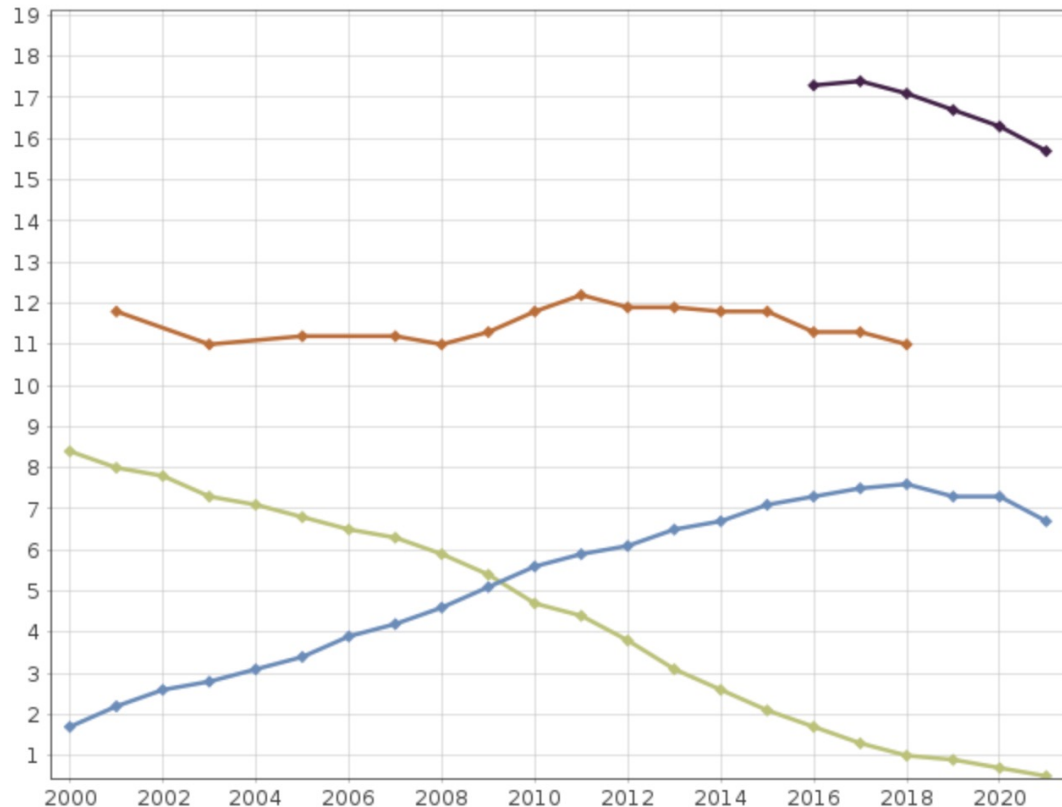
Suomen vanhushpalveluiden rahoitusvaje suhteessa muihin Pohjoismaihin

Suomen rahoitusvaje suhteessa pohjoismaiseen tasoon on laskettu sen mukaan, kuinka suuri osa bruttokansantuotteesta käytetään vanhushpalveluihin. Suomen tilannetta on verrattu Norjan, Ruotsin ja Tanskan keskiarvoon.

Hoivapalvelujen saatavuus

<u>Käyttäjät</u> <u>30.11./31.12.</u>	<u>2001</u> <u>(%)</u>	<u>2021</u> <u>(%)</u>	<u>Pudotus</u>
<u>Ymp.vrk hoito</u>	10,2	7,2	29%
<u>Kotihoito</u>	11,8	(9,7)	18%

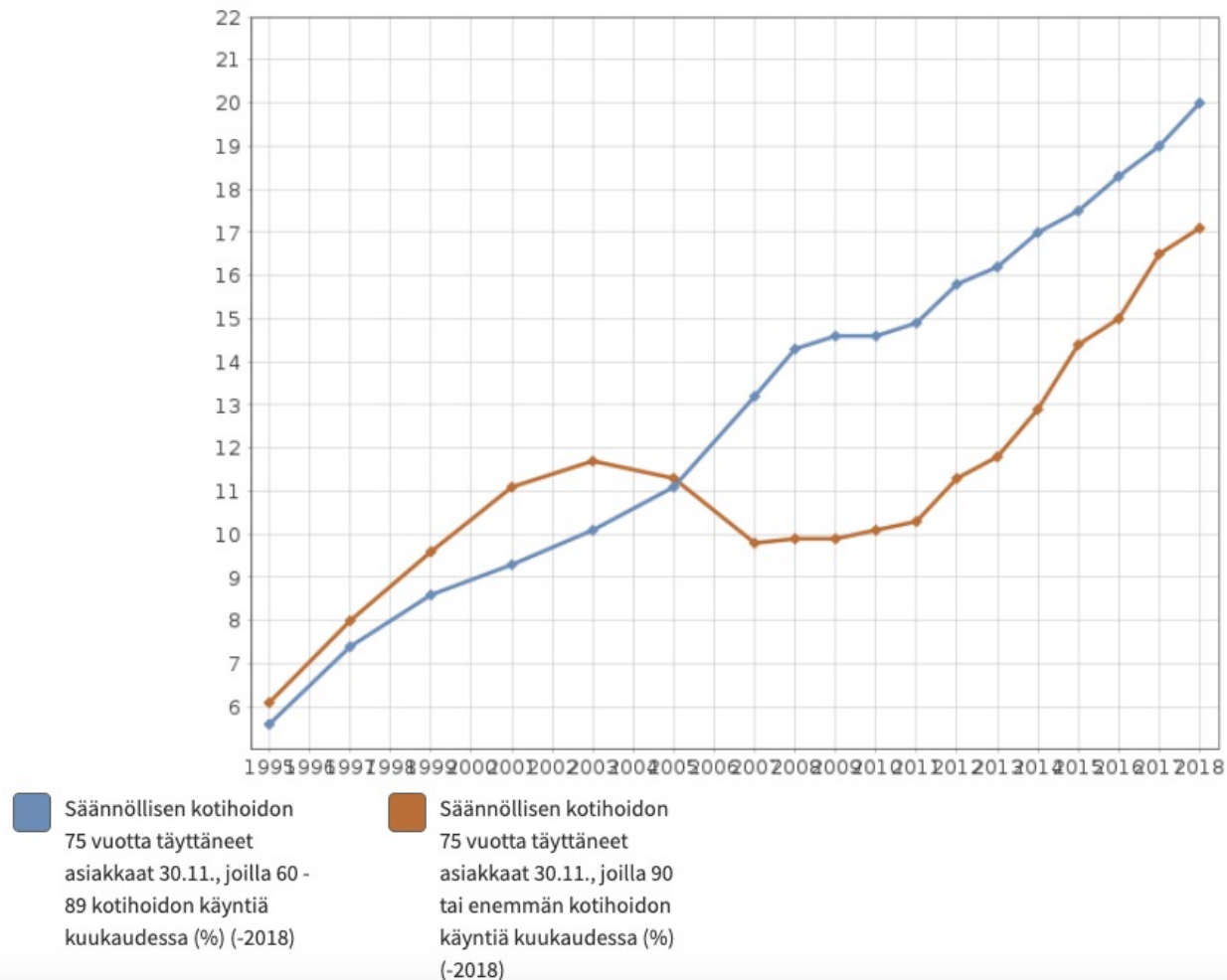
■ Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

■ Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (-2018)

■ Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

■ Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

Kotihoidon intensifioituminen

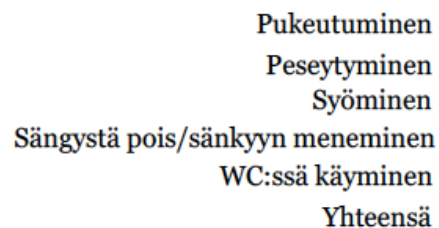

Hoivaköyhyys

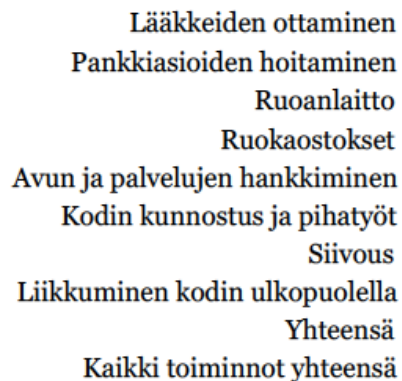
75 vuotta täyttäneiden hoivaköyhyys Suomessa

Hoivaköyhyys tarkoittaa hoivatarvetta, johon ei saada apua. Prosenttia apua tarvitsevista

Päivittäiset perustoiminnot (ADL)

Päivittäisten asioiden hoitaminen (IADL)

Hoivatyön SWOT 2005

Taulukko 8.1. Suomalaisen hoivatyön vahvuudet, heikkoudet, uhkat ja mahdollisuudet

Vahvuudet	Heikkoudet
- pitkä hoitotyön koulutus - pitkä työkokemus - sairauslomat eivät niin yleisiä kuin työn raskaus antaisi olettaa - kotihoidon työolosuhteet paremmat kuin laitostyössä	- määräaikaaiset työsuhteet - vuorotyön laajuus - laitostyön organisointi ja kova työpaine
Uhkat	Mahdollisuudet
- fyysinen ja psyykkinen rasitus korkealla - väkivallan uhka korkealla - neljännes harkitsee työn lopettamista - työntekijöiden keski-ikä korkea: eläkkeellesiirtyminen - huono kehä: asiakkaiden tarpeita ei kyetä täyttämään → palveluiden maine romahtaa → hoiva-ala ei enää houkuta työntekijöitä	- työ koetaan kiinnostavaksi ja mielekkääksi - kolme neljännestä aikoo pysyä hoivatyössä - asiakkaisiin sitoudutaan vahvasti: ammattietiikka korkealla - hyvä kehä: henkilöstön lisääminen & sekä koti- että laitoshoidon sisällön kehittäminen → palvelujen laadun ja työolosuhteiden parantuminen → työntekijöiden pysyvyys ja uusien rekrytointi

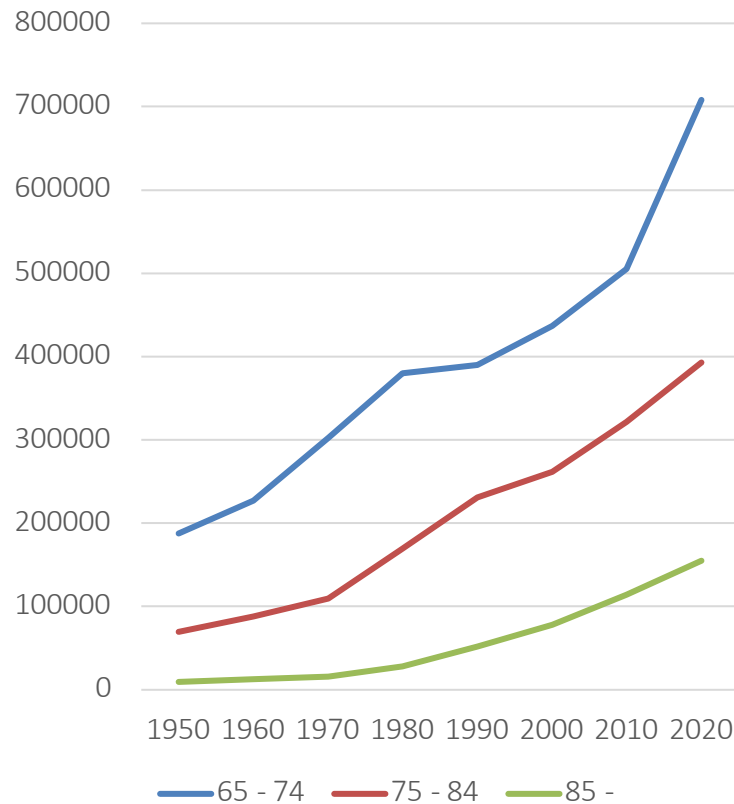
Hoivatyön SWOT 2023

Taulukko 8.1. Suomalaisen hoivatyön vahvuudet, heikkoudet, uhkat ja mahdollisuudet

Vahvuudet	Heikkoudet
- pitkä hoitotyön koulutus - pitkä työkokemus - sairauslomat eivät niin yleisiä kuin työn raskaus antaisi olettaa - kotihoiton työolosuhteet paremmat kuin laitostyössä	- määräaikaaiset työsuhteet - vuorotyön laajuus - laitostyön organisointi ja kova työpaine
Uhkat	Mahdollisuudet
- fyysinen ja psyykkinen rasitus korkealla - väkivallan uhka korkealla 2/5 neljännes harkitsee työn lopettamista - työntekijöiden keski-ikä korkea: eläkkeelle siirtyminen - huono keha: asiakkaiden tarpeita ei kyetä täyttämään → palveluiden maine romahtaa → hoiva-ala ei enää houkuta työntekijöitä	- työ koetaan kiinnostavaksi ja mielekkääksi - kolme neljännestä aikoo pysyä hoivatyössä - asiakkaisiin sitoudutaan vahvasti: ammattietiikka korkealla - hyvä kehä: henkilöstön lisääminen & sekä koti- että laitoshoidon sisällön kehittäminen → palvelujen laadun ja työolosuhteiden parantuminen → työntekijöiden pysyvyys ja uusien rekrytointi

Hoivan tarpeet

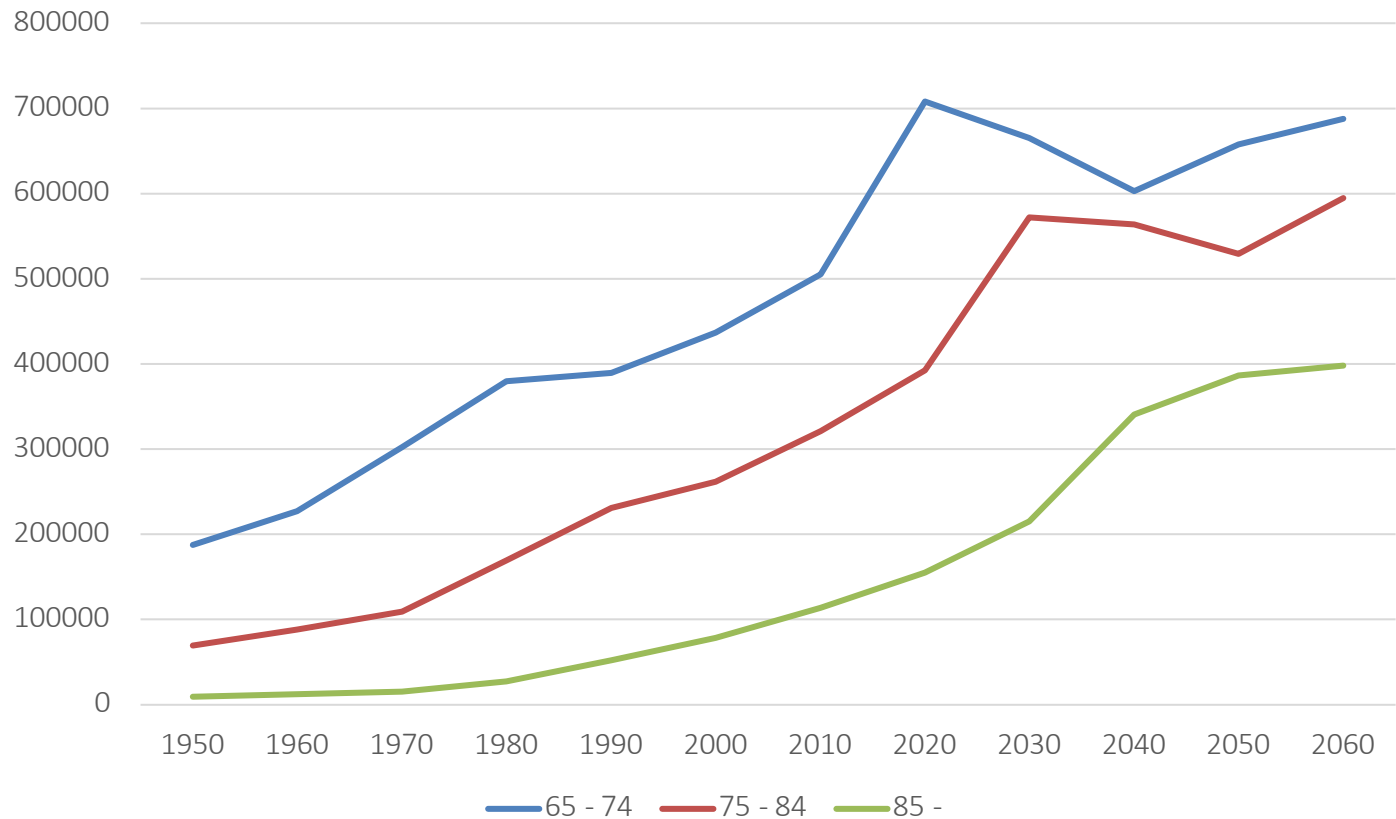
Tilastokeskus:
Väestötilasto
(1950-2020)

*“demografinen
paniikki”*

Hoivan tarpeet

Tilastokeskus:
Väestötilasto
(1950-2020),
Väestöennuste
(2030-2060)

Hoivamenot ≠ kestävyysvaje

Taulukko 29. Julkinen talous

	2019	2025**	2030**	2040**	2050**	2060**	2070**	2070/2019**
	suhteessa bruttokansantuotteeseen, prosenttia							muutos, %
Kokonaismenot	53,2	51,9	53,0	55,6	56,9	59,5	62,9	9,7
mistä ikäsidonnaiset ja työttömyysmenot	29,7	30,3	30,6	30,6	30,3	31,2	32,6	2,9
Eläkkeet	13,2	13,6	13,7	13,1	12,7	13,3	14,0	0,9
Työeläkkeet	12,2	12,7	12,9	12,3	11,8	12,3	13,0	0,8
Kansaneläkkeet	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	1,0	1,1	0,1
Terveystenhoito	6,4	6,5	6,7	7,0	7,2	7,4	7,7	1,2
Pitkäaikaishoito	2,8	3,1	3,3	4,0	4,3	4,5	4,9	2,1

Hoivapalvelut soten ”heikoin lenkki”

- Jatkuva alirahoitus
- Ympäri vuorokautisten paikkojen puute
 - kotihoidon kapasiteetti ei riitä
 - hoivaköyhyys
 - sairaalapäivystykset ruuhkautuvat
- Hoivatarpeiden lisääntyminen
 - työpaineiden lisääntyminen
 - työolosuhteiden heikentyminen
 - rekrytointiongelmien
- Huonolta kehältä olisi välttämätöntä päästä hyvälle kehälle, muuten ongelmat kasvavat ja kasautuvat edelleen

Lopuksi

- Hoivassa ei ole säästövaraa vaan lisäinvestoinnit ovat välttämättömiä.
- Hoivapalvelujen rakentaminen on seuraavien 20 vuoden urakka, ei ikuisuusprojekti.
- Hoiva ei ole uhka Suomen kansantaloudelle eikä kestävyysvajeen syy.
- Eläkeikäisten osuus äänestäjäkunnasta nousee nopeasti.

Perustuslaki 731/1999, 19 §

- “Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.”
- “Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä.”